

Eugen JEBELEANU

SOARELE GRIVIȚEI

În soarele acesta eu cred oricînd, oricum,
el nu împarte raze pe orticarie drum,
el nu împodobește nicicînd oricare ger,
căci soarele acesta e-un astru greu, de fier,
cu-aripi pentru prieteni, pentru dușmani — cu colți,
un astru'mpins de oameni să stea aprins pe bolti,
și care încălzește fiindcă-i încălzit
cu inimile care de dragu-i s-au jertfit,
și-au devenit cărbune și au intrat într'insul
cu tot ce-a fost vieață, cu stînge-aprins, cu plînsul
copiilor, cu febra pe care-o îndurără
în umedele hale, la Grivița de pară,
cu trupuri sîfșiate'n zăpezi punînd pecete,
cu frînții dinți de gheață-ai altor balonete,
cu țipătul sirenei ce-a singerat văzduhul,
cu cei ce-s vii, cu-aceia ce lui își dară duhul,
cu gloria pe care l-o dă azi tot norodul,
ca unul fruct ce'ntr-una își înmiește rodul,
cu-aceste respirații vulcanice, cu toate
aceste inimi roșii de jar și de grenade,
cu razele pe care ni le luăm măsură
ca să suim solara noastră arhitectură.
E soarele ce-n noapte n-alunecă nicicînd.

În soarele acesta, eu cred oricum, oricînd,

După faza regională

AL VII-LEA CONCURS AL FORMAȚIILOR ARTISTICE DE AMATORI

De curînd, a luat sfîrșit, în întreaga țară, faza regională a celui de-al VII-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori de la orașe și sate. Faza regională a acestei entuziaste întreceri artistice — inițiată în cinstea celei de a XX-a aniversări a Eliberării patriei noastre de sub jugul fascist — a prilejuit, pentru a șaptea oară în luminoșii ani ai Republicii Populare Romîne, afirmarea minunatei arte amatoare, care a dat o nouă strălucire frumuseții și varietății folclorului nostru tradițional, îmbogățindu-l cu elemente noi, izvorîte din dragostea și recunoștința poporului față de partid și patria sa socialistă.

Organizată în numeroase centre muncitorești și orașe — reședințe de raion — faza regională a dovedit și de data aceasta simpatia și marele interes cu care masele largi de spectatori urmăresc asemenea spectacole. Din nou sălile au fost neîncăpătoare, artiștii aplaudați la scenă deschisă, iar

spectatorii nu și-au părăsit locurile pînă la ore tîrzii din noapte.

Comitetele regionale de cultură și artă au pregătit cu multă atenție buna desfășurare a acestor manifestări. Afișe sugestive, în culori atrăgătoare, au anunțat în toate regiunile modul cum vor decurge întrecerile formațiilor de amatori, în timp ce caravane impresionante de autobuze au adus spre scenele de concurs pe artiștii amatori, plăcut surprinși de lozincile de „bun venit” care i-au întîmpinat pe parcurs și la sălile de spectacol. Culorile de o rară frumusețe a costumelor populare au împodobit ca niște uriașe buchete de flori străzile orașelor întesate de lume.

Peste 10 000 de spectatori au urmărit la cele patru centre din regiunea Iași evoluția celor 4 000 de artiști amatori. În regiunea Maramureș 124 de formații artistice cuprinzînd peste 5 300 de artiști amatori au prezentat interesante spectacole la cele patru centre regionale de concurs; 3 846 de interpreți în regiunea Ploiești, 3 000 în regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, zeci de mii de spectatori în săli și pe scenele aranjate în aer liber — iată un prim bilanț incomplet al acestor manifestări intrate în obișnuința publicului nostru spectator.

„Este pentru prima oară în istoria orașului nostru cînd se organizează o manifestare de asemenea amploare, — spunea cu vădită bucurie secretarul Comitetului de cultură și artă din Tg. Lăpuș — și ea nu va putea fi uitată așa curînd”.

De neuitat va fi în primul rînd, marea varietate a genurilor artistice înfățișate în cadrul fazei regionale a concursului. În regiunea Ploiești, bunăoară, au fost vizionate 26 formații corale, 9 tarafuri, 5 orchestre semisimfonice, 9 de muzică ușoară, 6 orchestre de mandolină, 3 formații de fluierași, 4 orchestre de muzicuțe, o fanfară, 95 soliști vocali și 33 soliști instrumentiști, 28 formații de dansuri, 27 brigăzi artistice de agitație etc. În alte regiuni, ca de pildă Brașov, Argeș, aceste genuri au fost întregite cu opere populare, formații reușite de balet, interpreți de muzică clasică etc. În raionul Vișeu spectatorii au asistat la o impresionantă paradă a instrumentelor populare de la fluier la tunic, de la zongoră la țiteră, de la frunză la țilincă.

Deosebit de îmbucurător este faptul că formațiile artistice — preocupate să înfățișeze programe care să corespundă măreței sărbători a poporului nostru — s-au prezentat la faza regională la un nivel artistic demn de apreciat. Repertoriul formațiilor, ținuta scenică, costumele impecabile etc., au demonstrat cu prisosință grija deosebită a așezămintelor de cultură și a instructorilor artistici care au răspuns de buna reușită a acestor manifestări.

La faza regională au evoluat formații corale cu un repertoriu bogat și variat, în care cîntecele de masă, pline de avînt și noblețe slăvind partidul și patria, pacea și munca rodnică a popoarelor, au ocupat un loc de frunte. Au răsunit pe scene: Pace vrem și cer senin și Hora marilor cîmpii de Ion Chirescu, Partid izvor al tinereții de Gh. Bazavan, Înflorința pămînt al bucuriei de Gh. Dumitrescu, Clorios partid de M. Neagu, Țară bogată-n frumuseți de R. Paladi, Cîntăm partidului slavă de D. Bughici, Mereu înainte de M. Constantin, Noi te slăvim Republică iubită de N. Buicliu și alte cîntece de valoare. La acestea se adaugă numeroase prelucrări de folclor precum și lucrări din creația compozitorilor clasici romîni și universali. De asemenea, numeroase formații corale s-au pre-

Partidă interesantă

Fotografia: T. IOANEȘ

CORNELIA FILIPAȘ
secretar al Consiliului Așezămintelor
Culturale

(Continuate în pag. a 2-a)

AL VII-LEA CONCURS AL FORMAȚIILOR ARTISTICE DE AMATORI

(Urmare din pag. 1)

zentat cu lucrări în prima audiere, închinată celei de a XX-a aniversări a Eliberării patriei.

Au impresionat în mod deosebit unele formații corale ca cele ale căminelor culturale din Arduș — Maramureș, Șieu — Cluj, Putna — Suceava, Chizătău — Banat, Deleni — Iași, Comana — Dobrogea, Topoloveni — Argeș, sau corurile caselor de cultură din Sighet, Birlad, Năsăud, Vatra-Dornei, Adjud, Caracal etc.

O puternică impresie au lăsat și formațiile de dansuri. Pe lângă suitele de dansuri, caracteristice zonelor folclorice atât de bogate și variate ale țării, au fost prezentate numeroase dansuri tratând teme din munca și viața de astăzi a poporului nostru. Formațiile de dansuri ale căminelor culturale din Cornești-Ploiești, Mireșul Mare-Maramureș, Dumbrăvița și Coamele Caprii-Iași, Vălișoara-Banat, au încântat publicul prin măiestria și originalitatea dansurilor. Formația din Lueriu — Mureș-Autonomă Maghiară a adus în scenă o nuntă tradițională, cele două formații de dansuri din Dăbuleni-Oltenia (cu câte 80 de interpreți fiecare) au prezentat două spectacole coregrafice sugestiv intitulate: **Eliberarea și Inul și mătasea**, iar echipa de dansuri din Stoicânești-Argeș cuprinzând aproape 100 de dansatori a cucerit aplauzele spectatorilor pentru frumusețea dansului **Bucuria vieții noi**, în care se împletesc armonios tradițiile folclorice cu imaginile artistice izvorâte din noile realități ale satului contemporan.

La faza regională a celui de al VII-lea Concurs artistic de amatori au fost prezente multe brigăzi artistice de agitație, care au interpretat texte bune, spirituale, pline de conținut, convingătoare și mobilizatoare. Textele celor mai multe brigăzi au adus pe scenele fazei regionale crâmpene din munca pasionantă a colectivităților pentru dezvoltarea necontenită a gospodăriilor colective, imagini grăitoare din viața satului nostru nou, socialist.

Spectacolele fazei regionale au fost înțregite apoi cu numeroși soliști, cu tarafuri și orchestre, cu spectacole de estradă și de balet, într-o desfășurare impresionantă.

Omagiul adus vieții noi, recunoștința față de partidul care călăuzește poporul pe drumul desăvârșirii construcției socialismului este exprimat de artiștii amatori în forme emoționante.

În numeroase regiuni ale țării, în formațiile de dansuri apar tineri, vîrstnici și mături, ca simbol al transmiterii artei din generație în generație. La Lunca-Lopătari, regiunea Ploiești, dansează familia Perța compusă din 83 de dansatori.

Unele raioane au prezentat la concurs ansambluri folclorice cuprinzând toate genurile artistice care caracterizează raioanele respective. De mult succes s-au bucurat unele grupuri folclorice, duete, cvartete etc.

La sfîrșitul acestei luni, începînd cu data de 26 iunie și pînă la 20 iulie se va desfășura, în centrele Tg. Mureș, Galați, Hunedoara și Craiova, faza interregională, cu participarea formațiilor așezămintelor culturale și cooperăției meșteșugărești, fruntașe la faza regională.

Varietatea formațiilor care se vor prezenta, conținutul programelor și nivelul de interpretare al acestor formații ne dau convingerea că spectacolele ce vor avea loc vor îndreptăți așteptările publicului spectator. Atît artiștii amatori cît și instructorii au depus strădanii pentru îmbogățirea repertoriului formațiilor și pentru realizarea unei interpretări de înaltă valoare, alcătuiind programe unitare care să exprime cu vigoare o oglindă fidelă a valorilor artistice ale fiecărei regiuni.

Paralel cu desfășurarea fazei interregionale, comitetele regionale și raionale de cultură trebuie să manifeste o grijă deosebită pentru formațiile care nu au fost promovate la fazele superioare de concurs, antrenîndu-le în diferite acțiuni cultural-artistice organizate în această perioadă cînd țara întreagă se pregătește intens pentru marea sărbătoare a Eliberării patriei noastre. Fiecare spectacol să reprezinte o manifestare sărbătorească închinată partidului nostru, poporului nostru și muncii sale rodnice pe drumul desăvârșirii construirii socialismului.

MASA ROTUNDĂ

În continuarea discuției despre soliștii vocali și repertoriu, redacția revistei *Albina* a organizat o masă rotundă la care au luat parte cîțiva activiști culturali din raionul Sebeș. Iată opiniile participanților.

DUMITRU PREDĂ, directorul căminului cultural din Apoldul de Jos: Punctele de vedere exprimate prin articolele publicate pînă acum în *Albina* au scos în evidență importanța valorificării folclorului local de către soliști. Acest lucru am încercat să-l facem și noi, adaptînd la melodii locale textele apărute într-o culegere de folclor a casei regionale de creație.

Pentru dezvoltarea măiestriei soliștilor consider că aceștia trebuie să aibă foarte des contact cu publicul — cel mai bun judecător al artei lor. De aceea, noi îi programăm pe soliști la toate manifestările artistice care au loc la cămin. De asemenea, majoritatea soliștilor fac parte și din brigada de agitație, contribuind astfel la ridicarea calității interpretative a programului.

— Cu soliștii însă ducem și o muncă specială de îndrumare — intervine **VALERIU TEUȘAN**, dirijorul corului din Apoldul de Jos. Am inițiat repetiții speciale pentru corectarea dicției lor. În același timp, împreună cu soliștii, am ales cîntecul celei mai potrivite pentru vocea fiecăruia. Dintre soliștii noștri ne mindrim cu surorile Bozdoc, promovate la faza interregională a celui de-al VII-lea Concurs. Convinși că studierea notelor le este absolut necesară pentru ridicarea măiestriei, caut acum să le îndrum eforturile în această direcție.

SOLIȘTII VOCALI ȘI REPERTORIUL

ANA BOZDOC, solistă: Strădania tovarășului Teușan pentru îndrumarea noastră, ne este de folos, dar cred că s-ar mai putea face ceva. Am citit în *Albina* că la casa raională de cultură din Buzău este folosit magnetofonul pentru corectarea vocii soliștilor. Și noi avem la gospodăria colectivă un magnetofon care, dacă s-ar lua măsuri să fie reparat, ar putea fi folosit în același scop. Tot cu ajutorul magnetofonului am putea culege folclor local.

ANA SOLOMON, solistă din Vîngard: La început cîntam melodii auzite la radio. La concursul din 1961 am participat cu cîntecul **E lumină multă-n casă**. Textul l-am făcut eu și l-am adaptat la melodia unei doine de pe la noi. Acum, pentru faza interregională a celui de al VII-lea Concurs, fază la care am fost și eu promovată, am scris versurile pentru un cîntec intitulat **Drag imi ești gospodărie**.

Am primit un prețios sprijin din partea casei raionale de cultură pentru îmbunătățirea textelor. Ele au fost puse în discuția cercului literar al casei de cultură, căpătînd forma definitivă.

ELEONORA NISTOR, directoarea căminului cultural din Miercurea: În raionul nostru există o mare bogăție folclorică. Nu în toate comunele însă sînt oameni cu o temeinică pregătire în culegerea și valorificarea folclorului. În această direcție ar fi binevenit sprijinul specialiștilor de la casa regională de creație populară.

— Ajutorul îl putem găsi și mai aproape, completează **VALERIU**

TEUȘAN. În raion avem cîțiva profesori de muzică, cunoscuți și apreciați care, deplasîndu-se prin comune, ar putea da un sprijin valoros la culegerea folclorului.

TRAIAN BOJIȚĂ, secretarul comitetului raional pentru cultură și artă: Numărul soliștilor vocali din raionul Sebeș este în continuă creștere. La cel de-al VII-lea Concurs au participat 83 de soliști vocali, dintre care unii cu un repertoriu inspirat din folclorul local.

Pentru punerea în valoare a folclorului de pe meleagurile sebeșene se mai pot face încă multe și discuția de aici ne-a dat cîteva puncte de plecare. Comitetul pentru cultură și artă va organiza deplasarea specialiștilor (mă refer la profesorii de muzică, bunii dirijori de coruri), în comunele vecine, pentru a ajuta efectiv la culegerea folclorului. Ne-am mai propus să facem consfătuiri, pe grupe de comune, cu soliștii vocali, în care să se dezbate problema repertoriului.

GH. MANIU, directorul casei raionale de cultură: În încheierea acestei discuții, vreau să arăt că preocuparea noastră actuală este de a forma, în comunele unde există mai mulți soliști, grupuri vocal-folclorice care să activeze din plin în campania agricolă de vară. Va trebui, firește, să găsim și un repertoriu potrivit acestor grupuri. De altfel, problema repertoriului pentru soliștii vocali o vom discuta și în cadrul unui seminar raional unde, prin exemplificări, vom arăta că folclorul local constituie o valoroasă sursă de inspirație.

Cronică literară

Nicolae VELEA: „8 POVESTIRI”

Prozator de mare sensibilitate analitică, Nicolae Velea își lărgește cu acest al doilea volum al său universul artistic. Dacă în Poarta am făcut cunoștință cu un observator atent al lumii copilăriei și al reacțiilor morale ale personajelor aflate în momente de cumpănă — acum originalitatea lui Velea se verifică în nuanțele noi pe care aceleași procese psihologice le dau la iveală cînd autorul le confruntă cu înțeleșul lor etic.

Îndeosebi acesta este terenul pe care se exercită capacitatea de investigație a tinărului scriitor. El obține bune rezultate urmărind, cu vădită predilecție pentru simbol, pentru semnificații sugerate, cum socialismul transformă lăuntric chiar și naturile cele mai ciudate, mai tributare vechii mentalități. Firește, nu e vorba de o transformare rapidă, bruscă, spectaculoasă, ci de una imperceptibilă, lentă, ascunsă, dar foarte grăitoare totuși pentru puterea cu care viața nouă acționează asupra individualității umane, spiritualizînd-o, îmbogățindu-i orizontul, smulgînd-o din făgașul inerției.

Mai evidentă este această preocupare în nuanțele întrerupere și în treacăt. În prima, prozatorul evocă traiul unei familii — familia lui Iancu Merdenele și a Șalgăi Mosorel — care s-a refugiat în țarcul unor vise bizare, evitînd

din teamă sau din stupiditate să se angajeze în existența ziurnă a satului contemporan. Modest funcționar de țară, Iancu Merdenele se vede împins de trufașia lui nevastă să caute pentru sine și copiii lui alte relații sociale decît îi oferă realitatea. Urmarea este că fetele îi rămîn nemăritate, băia-tul decade, și el însuși încearcă confuz un sentiment de amărăciune și de stinghereală. Tot un mod de a lumina consecințele neintegrării în colectivitate, atît ca responsabilitate cît și ca dorință sufletească de comuniune, ne apare și conflictul din cealaltă năvelă amintită. În treacăt. Aici tinărul șofer Duminiță trăiește „provizoriu”, vrea să se bucură de viață fără să-și asume obligații ferme. Dar iată că o atare conduită îl duce spre dezastru atît în viața sentimentală cît și în raporturile cu societatea. Jocul lui ia sfîrșit prin moartea tragică a Adinei, fata pe care o iubea. Năvela ridică, în spiritul moralei noastre un interesant caz de conștiință, și îl tratează suplu, fără iz moralizator. De altfel, dezbateră unor probleme de etică evitînd didacticismul și schematismul este un merit al lui Velea.

Cînd Velea dezvoltă în La groapa de fumat — una din reușitele cele mai clare ale volumului — ideea mulțumirii, așa cum se poate manifesta

ea în zilele noastre, el nu o face oprindu-se asupra unei mulțumiri zgomotoase, izbitoare. Consecvent formulei sale de creație, Velea alege o intimplare — oamenii au isprăvit munca și se odihnesc fumînd satisfăcuți — în care se dezvoltă foarte ascuțit în ce chip nou se bucură azi oamenii, mai tainic, mai omenesc, mai gingaș ca înainte. Ei fumează cu aceeași mulțumire pe care și-o procură o treabă bine făcută și mai ales făcută din impuls personal, liber, nu din constrîngere boierească, să zicem, sau din spaimă de foame, ca altă dată.

Fenomenul acesta re-apare evocat în efectele lui cele mai puțin vizibile și în Sunetele, nu mai că aici este prea puțin convingător în ordinea determinării sociale. Ieșirea lui Plesnicu, eroul povestirii, din lumea inchipuirilor, care toate îi reamintesc de proprietățile lui, se face ca o ingenioasă ra-cordare a memoriei individului la expresia sonoră a obiectelor. Numai că alegoria, fiindcă evident aici e vorba de o alegorie, se cerca așezată pe terenul solid al explicării cauzelor pentru care fostul mijlocăș se mai luptă cu spiritul de proprietate, cu deprinderile achizitive, cu egoismul. Oricum, ce a făcut Velea merită tot interesul, cu condiția ca aceste introspecții să nu alunecă în cultivarea ciudățeniilor. Așa se în-

timplă în schița Drumul, din păcate, atenția scriitorului concentrîndu-se în jurul spaimelor unei maniace și, într-o măsură, și în Ultima proprietate. obscură ca înțeleș tocmai fiindcă se oprește din nou la miza mică a simbolului urmărit.

Tendința lui Velea de a divaga uneori, furat de efectele rotunjirii unor situații și ale acmulării de reacții imperceptibile pe spații mici, îi joacă cîte odată festa, întunecînd deznădămintul. Epicul este rafiat, („Drumul”) toate resursele scriitorului fiind mobilizate în descifrarea proiecțiilor psihice, nu și a mobilurilor sociale care le-au generat.

Desigur toate aceste slăbiciuni nu ne lasă indiferenți dar nu ele dau nota în volum. Există toate indiciile că Nicolae Velea dispune de mijloacele necesare autodepășirii. I-o cere propriul lui talent, robust și profund original, i-o cer exigențele realismului. Volumul de care ne-am ocupat se dovedește sub acest aspect foarte promițător.

H. ZALIS

Un fapt și semnificația lui

Eram pe cîmp cu Cornel Popa, inginerul agronom al gospodăriei. Mergeam pe drumul de hotar care despărțea două uriașe tarlale una cu grâu și alta cu porumb. Ne desfășuram privirile cu marea verde a grului care, la cea mai mică adiere, împingea, spre larguri, val după val. Cine nu cunoaște această splendidă imagine? Însămînțat în aprilie, pe la sfîrșit, porumbul își ridicase talia pînă la umărul grului. Colectiviștii din Brîncoveni, așezare de pe malul stîng al Oltului, mai în jos de Slatina, într-o vale rodnică, harnici cum sînt, l-au îngrijit așa cum au învățat ei, ca niște școlari silitori, astă-iarnă: după reguli și metode stabilite de știința agrotehnicii.

— L-am însămînțat în timpul optim, — spune inginerul agronom — cu mașinile, sămînța am băgat-o la 8—10 cm în pămînt, cîte 45 de mii, ba chiar și mai multe boabe la hectar. N-am așteptat să răsără bine că ne-am și așezat la treabă și noi colectiviștii și mecanizatorii, băieții din brigada lui Ion Dinu. Știți cum era timpul, nu? Acum ploua, peste două ore era soare și așa ne-a ținut. Tinerii ăștia au lucrat zi și noapte cînd timpul le dădea răgaz.

Însoțitorul meu îmi vorbea cu patos despre ogor, despre plante, despre munca mecanizatorilor și colectiviștilor. În inflăcărea lui am intuit acea pasiune autentică pentru meseria aleasă.

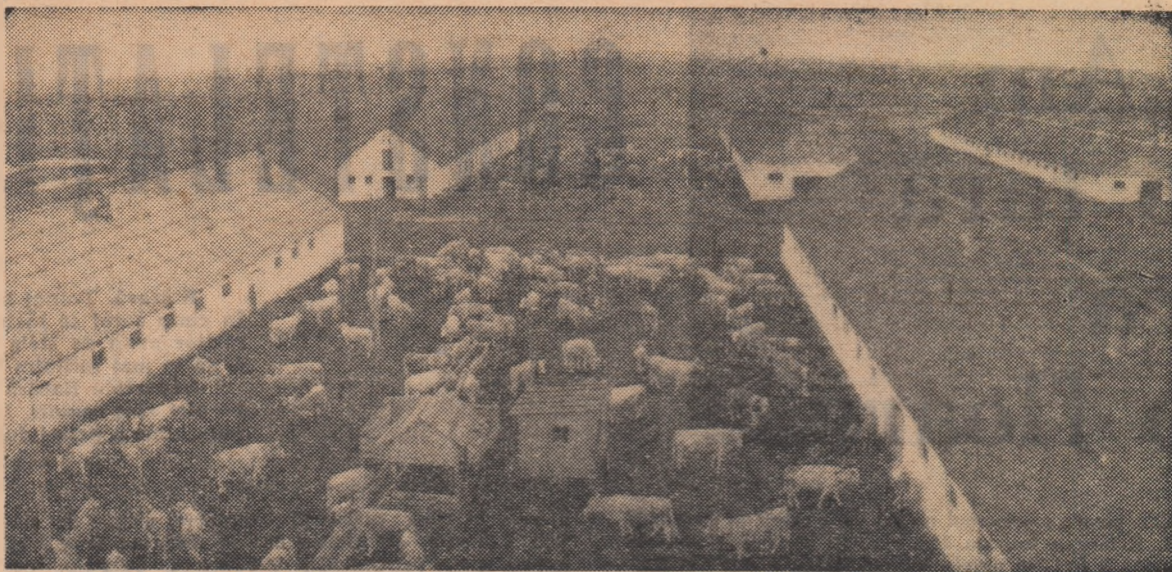
Cornel Popa s-a oprit lăsîndu-și privirile să alerge în voie peste marea verde, în nesfîrșite talazuri, a holdelor.

— Și cînd te gîndești că toată munca noastră se putea năruți în cîteva zile. Opt sute de hectare de porumb nu-i glumă! Dacă nu înălțuram la timp atacul.

Intr-o bună zi, spre amiază, așa cum li-l obiceiul, inginerul agronom și cu președintele gospodăriei, Ion Saioc, ieșiseră în cîmp să controleze cultura porumbului. Așa au descoperit atacul dăunătorilor. Rățișoara, un dăunător periculos, făcea ravagii. Secera plantele ca un cosaș iscusit. Nu era timp de pierdut. Trebuia acționat cu iuteală. În ceasurile următoare, prin brigadierii, prin șefii de echipe, toți colectiviștii au fost anunțați de pericolul care amenință cultura porumbului, munca lor de-o primăvară. Chiar în după-amiază acelei zile, 400 de colectiviști au ieșit la împrăștiatul insecticidelor. A doua zi numărul colectiviștilor, mobilizați la această acțiune, a sporit cu încă o dată. A treia zi s-au prezentat și mai mulți. În două zile și jumătate toată suprafața cu porumb a fost salvată, atacul dăunătorilor înlăturat, învins în fașe fără să fi lăsat stricăciunii care să dăuneze recoltei.

E un fapt obișnuit, ca multe altele ce se petrec în satul colectivizat. În el deslușim profunde semnificații ce-și găsesc explicația în conștiința omului format la școala socialismului.

VASILE CĂBULEA

Vedere panoramică a sectorului zootehnic al gospodăriei colective din Orțișoara, regiunea Banat

SPRIJIN TOVĂRĂȘESC

Am întîlnit de curînd, la două gospodării de stat, numeroși elevi, de la diferite centre școlare, lucrînd în cadrul practicii de producție. Ceea ce impresionează în mod deosebit, urmărind diferitele faze ale practicii din cursul unei zile, este interesul, dragostea tovărășească de care dau dovadă specialiștii din unitățile unde sînt repartizați elevii, ca aceștia să-și însușească temeinice cunoștințe profesionale. Acest interes pentru pregătirea unui viitor tehnician agronom, viticultor, veterinar, maistru mecanic etc. este cu totul nou, constituie un produs al relațiilor socialiste de muncă. Înainte vreme, agronomii trebuiau „să fure“ propriu-zis o serie de cunoștințe practice. Inginerii Niculae Vasilescu sau Nicolae Aricov, — primul din Trustul central gostat, al doilea de la gospodăria colectivă din Căciulești, raionul Piatra Neamț, — azi în vîrstă de peste 60 de ani — mi-au relatat că în timpul studenției lor exista acel „ermetism“ al meseriei, acel „secret“ păzit de către posesorii lor cu o neînchipuită avarie.

O astfel de atitudine apare azi de neînchipuit. Mă aflam de

curînd în atelierul mecanic al gospodăriei de stat Mărășești, regiunea Galați. L-am văzut lucrînd la un strung pe un tînăr bine legat, mușchiulos, îmbrăcat cu un halat albastru. Stoian Tatomir — acesta îi era numele — executa un dispozitiv pentru încercat pompa de injecție de la tractor. De alături îl supraveghea atent mecanicul șef al gospodăriei, Gheorghe Burlacu. Uneori intervenea, da unele îndrumări. Observam pe chipul lui o bucurie nemărturisită, dar ușor explicabilă. Sub părinteasca lui grijă. Stoian Tatomir, elev în anul al treilea la Școala tehnică de mecanici agricoli din Buzău, a pătruns deja în multe „taine“ ale meseriei de mecanic, profesione cheie în buna desfășurare a mecanizării lucrărilor în orice unitate agricolă.

Aceeași imagine a specialistului care se preocupă permanent de creșterea „schimbului de miine“ am identificat-o și în alte sectoare ale gospodăriei. A-fără, pe un platou plin cu mașini, inginerul șef Constantin Soare sta de vorbă prietenește cu un alt tînăr, lingă o mașină de stropit și prăfuit contra dăunătorilor, M.S.P.P. Inginerul ex-

plica elevului Cezar Bivolaru, din anul al IV-lea al Școlii tehnice agricole din Tecuci, modul de funcționare a mașinii. De la tînărul Bivolaru am aflat că, în cele aproape opt luni de practică, a fost sprijinit îndeaproape nu numai de către inginerul șef, ci și de șeful secției I, ing. Dorel Mircea, și chiar de maștri de cultură, ca Dodu Iorgu.

Bivolaru a scos la un moment dat un caiet și mi-a arătat o serie de însemnări făcute fie în cursul iernii, fie în lunile de primăvară. Erau acolo observații cu privire la pregătirea semințelor, germinația lor, primele lucrări ale solului.

Mai cîte prînz i-am cunoscut într-o vie a gospodăriei pe elevii Margareta Chitic și Ioan Dediu, prima de la Centrul Școlar Huși, al doilea de la Centrul Școlar din Odorhei. Elevii mi l-au arătat pe un tînăr înalt, sprincenat cu părul blond, cu o suviță căzută mereu pe frunte. Fata îi era numai zîmbet.

— E inginerul Petre Ghidu, șeful secției — mi-a spus Margareta Chitic. A lucrat cu noi, „cot la cot“, zile de-a rîndul, ca să ne învețe cum se execută dezgropatul, copcitul, legatul, cercuitul vițelor și alte lucrări.

Sirguința deosebită pentru a-i forma pe viitorii tehnicieni în spiritul exigenței în muncă, dovedește și tînărul medic veterinar Viorela Pascu din gospodăria de stat Pufești, regiunea Bacău. Cei zece elevi de la Școala tehnică veterinară din Păstrăveni aflați aici la practică, înconjuraseră pe „profesoara“ lor cu vădită prietenie și bucurie. Tocmai le arăta cum se face vaccinarea anticărbunoasă la vaci. Unul dintre elevi, Grigore Plai, mi-a spus că, în scurtă vreme, ajutat de tovarășa Pascu, a reușit să deprindă o mulțime de cunoștințe strict necesare lucrărilor curente pentru apărarea sănătății animalelor.

Seara, cînd i-am văzut pe practicanți în eleganta cantină a gospodăriei, sau, mai tîrziu, la club, jucînd șah sub becuri fluorescente, la masa acoperită cu cristale, — m-am gîndit că viitorii tehnicieni vor pași în unitățile agricole admirabil pregătiți, — cheazășie stînd excelențele condiții de învățatură și de trai ce li se creează atît în școli cît și aci, unde își fac practica în producție, stimulați și sprijiniți de specialiști vrednici și entuziaști, ce merită toată lauda pentru osteneala lor.

AL. RAICU

Recoltarea masel verzii de lucernă la G.A.S. Sălcuța, raionul Titu

„Am
o țară
ca
o floare...”

CONSTELAȚIA PRAHOVEI

E seară. Trenul s-a îndepărtat cu 50 de kilometri de Capitală. Într-un loc în cimp cerul se răstoarnă oferind privirii un peisaj mirific. E cel mai strălucitor grup de stele văzut vreodată. Și s-aici pe pământ și ni-s la îndemână. O să le mai întâlnim la Moreni, la Boldești, la Berca, la Cimpina...

Departă o flacără nestinsă arde ca ieri, ca acum un an, spunându-ne că pe aici sînt comori. Locul se cheamă Brazi. Cu el pășim în prea binecunoscuta lume a petrolului.

Din poarta casei omul nostru vede rafinăria ca-n palmă. E fabrica lui. De 43 de ani îi intră și-i iese pe poartă. A fost un simplu rafinor. Acum e una din personalitățile regiunii: Gheorghe Belu, Erou al Muncii Socialiste, deputat în Marea Adunare Națională. Destinul lui, ca al multora, se confundă cu al locului. Au cunoscut aceeași prodigioasă evoluție. O asociere spontană ne amintește de un fragment dintr-o carte veche despre o altă lume a petrolului, de mult dusă... „Între oameni și sonde pare că s-a stabilit o identitate de destin. Uneori ard împreună...” (Geo Bogza — Peisaje petrolifere).

Nicăieri ca aici n-a fost mai cumplită jefuirea bogățiilor și a oamenilor. Dar cât de puternic s-a ridicat protestul lor și cât de hotărât! Pe o străduță în centru, a cărei configurație nu s-a schimbat pînă azi, e o placă de marmoră care evocă una din întâmplările de răsunet din februarie 1933. Pe strada aceasta era chestura, iar la chestură, ținută în stare de arest, delegații petroliști aflați în grevă. Pe străduța aceasta, într-o zi de februarie, s-au adunat muncitorii de la Astra, Romino-americană, Vega, Dacia. Era om lingă om, o masă compactă, neînduplecată, amenințătoare, sub presiunea căreia poliția a eliberat către seară pe arestați.

La Cimpina, la o întâlnire cu tinerii, Gheorghe Belu le-a povestit toate acestea. Și făcînd o legătură firească, le-a mai spus că tot aici, în orașul lor, Ștefan Gheorghiu, erou al clasei muncitoare, și-a desfășurat o parte din activitate.

Tinerele generații cresc animate de astfel de exemple. Se poate spune că educația comunistă pe care o primesc le dă frumusețea morală, patosul de constructori, energia și curajul care împodobesc vîrsta lor de aur.

În regiune, în întreprinderi ca și în școli, se desfășoară pe un front larg, după exemplul comuniștilor, lupta împotriva mediocrității, pentru ocuparea locurilor de frunte în muncă, învățatură și în viața obștească. Din 32 000 de frunțași în întrecerea socialistă, cîți a înregistrat regiunea Ploiești în anul trecut, 14 000 sînt utemiști. 2 000 de tineri sînt inovatori și raționalizatori; 3 000 de tineri din rețeaua gospodăriilor colective lucrează în sectoarele zootehnice, unde sînt trimiși cei mai buni.

★

În alte epoci, valea Prahovei deținea exclusivitatea petrolului. În Moldova, Argeș, Oltenia, activitatea de prospectare dusă în anii noștri s-a soldat cu descoperirea de noi bazine. S-au ivit alte așezări și orașe petro-

lifere. În sfera activității petrolifere, alături de clasică extracție și prelucrare, se inscriu acum, ca ramuri noi, petrochimia, producerea utilajului petrolifer precum și o largă activitate de documentare și cercetare științifică. Cercetarea științifică a înlesnit realizarea acelui nivel tehnic înalt al activității petrolifere care ne-a impus atenției străinătății. La Brazi funcționează cunoscuta instalație de reformare catalitică și cea de distilație atmosferică și în vid. Colaborarea rafinăriilor cu institutul Petrochim a dus în ultimul timp la realizarea a 47 produse de primul rang.

La stînga podului dinspre Bărcănești, adică acolo unde stă Gheorghe Belu, se înalță semețe zidurile Uzinei de utilaj petrolifer „1 Mai”. De mult ea nu mai este mîndria exclusivă a ploieștenilor, ci a țării întregi. Cu mai bine de două decenii în urmă, se fabricau aici obuze, iar în curtea uzinei apăruseră carcere și colonii de bi-ciucă. Se lucra cu jandarmul la spate. După 12 ore de casnă, o greșeală involuntară îl trimitea pe muncitor să-și petreacă restul de ceasuri în celula îngustă în care nu putea să stea decît în picioare. Era eliberat, în zori, zdrobit și umilit, ca să intre din nou în atelier. Cînd își amintesc toate acestea muncitorii mai vîrstnici tremură de minie. Uzina „1 Mai” a făcut în ultimii ani industriei petrolifere cel mai frumos dar: instalația de foraj „4 L.D.”. E creația unor muncitori evoluți care urăsc trecutul, care s-au dăruit cu toată ființa prezentului. „4 L.D.”, o masă metalică de multe zeci de tone, poate fi instalată într-un minut, are o viteză mare de foraj, comenzi perfecte, automatizare integrală. Din India pînă la Marea Baltică, „4 L.D.”, solicitat pentru calitățile sale de necontestat, sîredește subsolul Europei și Asiei. Cu o lună în urmă „1 Mai” ne-a vestit un nou succes al tehnicii românești, instalația „3 D.H.” pentru forajul la mari adîncimi. La prima probă ea a forat pînă la 5 309 m. Toate sondele la un loc ale „Astei romine”, una dintre cele mai mari rafinării din trecut, au forat în decurs de cinci ani (1930—1935) cît un singur „3 D.H.”. La Tîrgul internațional de la Leipzig din această primăvară, instalația de foraj „3 D.H.” a fost premiată cu Medalia de aur pentru înaltul ei nivel tehnic.

Uzinele „1 Mai” strălucesc tot mai puternic în constelația Prahovei.

★

Gheorghe Belu ne arată un dosar cu documentele sale de deputat și gospodar și printre ele un întreg plan de

acțiune în legătură cu înfrumusețarea orașelor și satelor regiunii. „Cea mai dichisită comună din circa mea — ne spune — e Măgurele. (Deși comuna sa de baștină e Ștefești.) Dar ca un părinte ce-i, nu poate fi imparțial. — „Să se întrecă pentru frumusețe, să nascoacească tot ce cred pentru ca obrazul comunei să le fie cît mai chipes și mai vesel”. În 15 comune din raionul Teleajen, care cad în circumscripția lui de deputat în Marea Adunare Națională, s-au dat anul trecut în folosință școli noi. În alte nouă se construiesc acum școli. Valoarea globală a proiectelor este de 2,5 milioane. Cu o bună parte din bani au contribuit voluntar colectiviștii. Sînt vrednici și la cîmp și în chiverniseala comunei. E adevărat că satul nu-și schimbă fața la fel de repede ca orașul, dar cine n-a mai căleat în ultimii doi ani prin regiune va avea de numărat în sate 16 500 de case ale colectiviștilor construite în acest timp. Există în Ciorăști — Rm. Sărat, un om care la 60 de ani și-a făcut cea mai frumoasă casă din sat. Îl cheamă Dobre Alexandru. Ne povestește că unchiul său Ion, care la 1907 a dat foc conacului moșierului Ceavid, a locuit două săptămîni într-o glugă de ciocani pînă l-au găsit gealații stăpînirii cu cîinii. În Ploiești e păstrată la muzeu goarna cu care Gheorghe Tomescu din Singeru a dat semnalul la răscoală și în același muzeu, în altă parte, niște îngrozitoare instrumente de tortură aduse de la Doftana, a căror menire a fost să înfrîngă forța morală a deținuților, dar care au fost înfrînte dimpreună cu cei care le mînuiau de cei aflați înăuntru și în afara zidurilor închisorii.

— Ne-a împărțit colectiva un vagon și jumătate de zahăr și multe vagoane de grîne și bani — spunea moșul Dobre.

Anul trecut, cu toată clima îndărătnică, de pe ogoarele regiunii s-au recoltat 105 000 tone cereale mai mult ca în anul precedent. Regiunea Ploiești este a doua pe țară la producția de floarea-soarelui, a patra la cea de grîu și printre primele la producția pomiviticolă. Pietroasele, care au dăruit o dată un tezur unic în lume, „Cloșca cu pui”, primește acum aur în dar sub chipul medaliilor care cinstesc înșușirile neîntrecute ale vinurilor ei. În fond aurul tot de aici răsare și de astă dată o dată cu tîmboasa, socotită printre cele mai bune licori din lume.

★

— Ce are orașul matală mai frumos? îl întrebăm pe Gheorghe Belu. Și el ne poartă pe bulevardul larg, o clipă parcă ar da binețe, în fața liceului, lui Caragiale, apoi se oprește în mijlocul marelui cvartal de blocuri din centru, care a măturat ca într-o poveste imunde așezări negustorești întinse aici ca o pecingine. (În 1962—1963 au fost construite în regiune peste 4 000 de apartamente. Din ele 2 265 împodobesc Ploieștiul.)

Palatul Culturii, fosta sală a pașilor pierduți, a devenit locul expozițiilor permanente. Enumerarea titlurilor citorva tablouri e edificatoare: „Rafinărie”, „Construcții noi”, „Chip de muncitor”, apoi multe inspirate de la recenta sărbătoare a portului, cîntecului și jocului. O întreagă suită de costume — (cele mai frumoase sînt cele țesute la Dumitrești) — își etalează bogăția de culori și motive.

Ca și jocul, ca și cîntecul. Fiecare concurs artistic vine cu un număr sport de participanți. La ultimul — al VI-lea — au fost 41 000 de artiști și 1 464 formații. Acum s-au anunțat 47 218 cu 1 755 de formații. Dansatorii din Gura Teghii-Cislău au sărbătorit anul trecut centenarul formației. Cel mai bătrîn, Ion Măntălan, are 80 de ani și joacă alături de trei generații. Ar mai fi niște soliști, cei din familia Udrea din Pucioasa. La concursul al IV-lea a apărut numai tatăl cu un copil de 4 anișori și au făcut un duet la fluiet, stîrnind aplauzele și admirația tuturor. La concursul al V-lea îl găsim cu doi băieți și o fetiță, iar la al VI-lea înconjurat de patru copii. Acum și-a anunțat venirea cu toată echipa de prunci. Bătrînul Victor Udrea și doi băieți cîntă din cimpoi, un băiat cu țambalul, o fată cu cobza și cel mai mic cu fluietul.

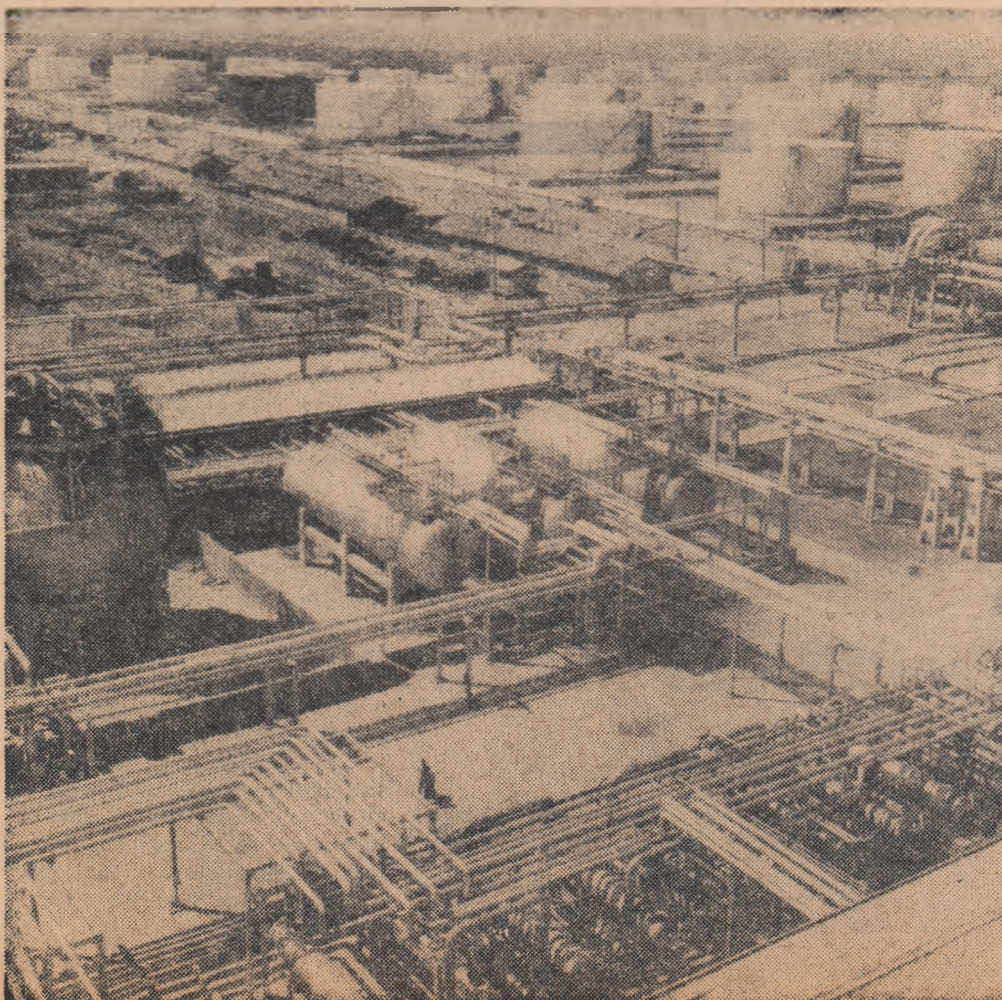
În satul Oratia, raionul Rm. Sărat, sat cu o sută de case, există un cor de o sută de persoane, brigadă de agitație, echipă de dansuri și toastru. În fiecare casă sînt unul sau mai mulți artiști.

Sîntem va să zică în regiunea unde s-au citit într-un an trei milioane trei sute de mii de cărți, unde se cultivă frumusețea spirituală în 1 008 cluburi și cămine culturale.

Reflectăm adînc la toate acestea spuse în cîteva minute de o călăuză. Dar iată, ochii ne cad din nou pe un peisaj petrolifer. Și ne gîndim că în acest timp, departe, „4 L.D.” descrie poate pe cerul Indiei arcul său magistral, îndreptîndu-și săgeata spre zenit. Sapa rominească de foraj va începe în curînd rotirea ei biruitoare, străbătînd în adînc stratificările civilizației ale Indiei milenare. În jur, oameni cu pielea brună, privesc uimiți la această minune tehnică și descifrează silabisînd un text de pe schela gigantică: „Fabricat în R.P.R.”.

— Te bucuri, nea Belule! Ce mare și plin îți poate fi zîmbetul!

VIRGIL TOSO

Rafinăria
Brazi-
Ploiești

Eugen JEBELEANU

mul cu același titlu (din 1948). Izbînda nu va fi intrutotul deplină pentru că, în preocuparea de a nu știrbi nimic din adevărul istoric, din figura lui Bălcescu și din avîntul anului revoluționar, poetul nu s-a putut totdeauna menține pe culmile înalțelor simțăminte ce și-a propus a ni le însufla printr-o asemenea amplă evocare. Experiența va fi reluată în poemul intitulat în satul lui Sahia în care, refăcînd biografia generației sale, se apleacă cu pietate asupra figurii lui Alexandru Sahia. În schimb, Lidice este una din cele mai izbutite poeme cu un mesaj de răscolitoare vibrație împotriva războiului.

Dar în această direcție, capodopera lui JEBELEANU este Surisul Hiroșimei (1960). Construit ca o simfonie sau ca un oratoriu antic, poemul se desfășoară într-o succesiune de imagini uluitoare, ercînd o retrospectivă simbolică a orașului care-și trăiește ultima noapte dinaintea dezastrului.

Visul omului-cal, al mutilatului de război, al pescarului e în violent contrast cu cel al negustorului, cu ale lui mașini pentru numărat banii. Viziunea se lărgește apoi în imaginile muncii pașnice care începe în pragul dimineții — a acelei dimineții de 6 august 1945 în care, din înaltul cerului scaldat de răsăritul soarelui, va fi aruncată bomba atomică. Moartea se întinde apocaliptic. Corul copiilor ucși se întreține în văzduhul leșios cu țipetele păsărilor ce nu-și mai pot recunoaște cuibul, piatra și fierul s-au topit deopotrivă, pămîntul și văzduhul, natura însăși par a-și fi pierdut total înfățișarea. Stăpînă e acum cenușa, grea ca un blestem :

Nu știu a cui sint : toți s-au preschimbât în mine. Nu știu cine sint, sint însă, Ușoară sint și grea ca un blestem sint piatră și sint viață neajunsă.

Nu vă jucați cu mine, ucigași, v-alunec printre degete, sint vie, zvirliți-mă-n ocean; e-n van : în cupa voastră sint, și sint leșie. Fugiți ! Căci sint cenușă, pot intra ca umbra lunecînd pe sub ușă și să mă cern pe chipul vostru-n somn și să vă dau sărutu-mi de cenușă.

Acordîndu-și astfel lira cu sunetele grave ale omenirii, poetul tratează tema păcii nu ca un simplu prilej de meditație, ci cu un înalt sens agitatoric. De aceea, după fantastică viziune a dezastrului, poetul readuce în scena lumii viața, cu un strigăt mult mai puternic decît glasul bombeii : — „Hei frați ai mei !”, apelînd la solidaritatea internațională a oamenilor muncii de pretutindeni :

Ca la un semn, uzinele întregului pămînt, pădurile și fluviile, secerătorii aplecați pe spice, tăcuții înțelepți — ce vor să prelungescă bătaia inimilor omenești și-ntorc deodată fața spre fața Hiroșimei.

Hei, frați ai noștri ! Sintem lingă voi !

Hiroșima reînviată „ca dintr-un trandafir de serum fierbinte”, imparte tuturor „arme ale vieții”. Ieșirea din apocalipsul morții, al războiului, al cenușei, surisul devin posibile numai prin solidaritatea umană.

În ultimul lui volum, Cîntece împotriva morții, Eugen JEBELEANU militează și aici pentru apărarea vieții ca și în poemul Surisul Hiroșimei. E ceea ce ne mărturisește în poezia Cîntecul :

Și-am alergat alături de cei sărmani, în rînd și ascultînd dușmanul ce-n noi izbea urlînd mi-am spus : — Acum un flaut nu-i tocmai potrivit

și-am smuls atunci din pieptu-mi ghiocul de rubin și cînd numai cu dînsul, mă clătinaî puțin — eu am simțit în urmă-mi oștiri că s-au urnit.

Oratoriul Eliberării (apărut în 1959) este un adevărat cîntec al biruinței, un imn de slavă partidului, libertății patriei.

Pătrunse de idei adînci, cu larg ecou în contemporaneitate, poemele lui JEBELEANU promovează, prin funcția lor artistică, o filozofie larg umanistă, în înțelesul superior al cuvîntului.

GEORGE IVAȘCU

Poetul care în volumul Inimi sub săbilă (din 1934) nu izbutise decît anevoie să-și exprime ceea ce-l frămînta, își găsește drumul în anul Eliberării cînd în poezia Ceea ce nu se uită adresează un adevărat act de acuzare orînduirii de „capete-ngrășate”, într-o poezie de revoltă serîșnită și crispată :

Nimic, niciodată — e tot ce ați dat Tinereții noastre scurată de friguri, Clătînată de foame ca marea-ntră diguri, Subțire și slabă ca o umbră de vînt, Purtîndu-și inima-n pumni ca pe-o flacăară, O inimă sfișiată și fără cuvînt Printre bijuteriile voastre ce țipă și scapără Inima noastră-ngropată de voi De mult la Capul Bunei Speranțe.

De la acest punct, drumul poeziei sale va fi acela de urcuș care îl va conduce — și ca orientare tematică și ca sfortare de a se face mai larg înțeles — spre poziția unui scriitor angajat, militant înflăcărat pe frontul literaturii realist-socialiste.

Înfipt tot mai adînc în prezentul luptei pentru viața nouă din patria lui, poetul va coborî spre trecutul de luptă al poporului și va încerca să contureze în slava veacului nostru figura de jertfă și lumină a lui Nicolae Bălcescu, în poe-

INTR-O DIMINEAȚA

Scriitorul Nicolae Jianu lucrează în prezent la volumul al doilea al romanului Izvorul Roșu. Acțiunea volumului se desfășoară în anii de după Eliberarea patriei. Fragmentul pe care-l publicăm consemnează momentul naționalizării micii dar bogatei mine din valea Izvorului Roșu, moment care va deschide calea spre prosperitatea acelor locuri.

În dimineața de 10 iunie, Liviu Albu și Iacob Șteț fură chemați de urgență la județeană de partid. Șteț era la Amalia. Se pușcase cu câteva clipe mai înainte și acum stăteau cu toții adăpostiți, așteptînd să se împraștie fumul de astralitate.

— Ce-o mai fi ? De ce m-o fi chemînd pe mine ? — mormăi Șteț, mai mult pentru sine.

Marica, nevasta lui, care venise să-l anunțe răminea tăcută și felinarul pe care-l ținea în mînă își arunca, pe obrazii ei subți, lumina palidă.

— Tovarășul Albu unde-i ? — mai întrebă Șteț.

— Te așteaptă la izvorul de barcut, — răspunse femeia gîfînd încă de cît orbecăise prin galerie. Nici el nu știe de ce vă cheamă. Hai și te-i schimba iute... să prindeti trenul la Bistra.

Din felul cum vorbea, femeia părea să simtă că drumul acesta al bărbatului ei va aduce în sfîrșit o veste bună, o schimbare în amorțea care cuprinsese lumea de la Izvorul Roșu.

— Miroane, să trăiești, noroc bun fraților, — spuse Șteț apucînd lămpașul. Mă duc să văd care-i baiul. Aveți grijă, armați bine că-i presiune mare. Noroc bun.

Pășii în urma femeii lui, către gura galeriei. „Ce se întîmplă, ce vrea Bur-suc ? — se întrebă Miron Nichifor. De ce-l cheamă pe Șteț și nu pe Marian ? Ce se pune la cale ?” De cînd cu accidentul de la Amalia, Miron ră-

măsese cu impresia că secretarul județenei nu-l putea suferi, că nu avea încredere în planul lui, adică nu avea încredere în el, îl socotea prea tînăr, fără experiență și cam rece cu oamenii. Dar alungă îndată aceste gînduri. Nu, trebuie să fie altceva, mult mai de seamă, dacă nici Liviu Albu nu știe.

Se ridicară cu toții și porniră spre locul exploziei, la fel de tăcuți, la fel de grăbiți. Miron ajunse înaintea tuturor la locul unde roca fusese stîrnită din somnul ei veșnic. Lovea cu ciocanul în piatra umedă și arar, în masa aceea cenușie, răsăreau mici cristale de feldspat, se aprindeau, se stingeau, după cum se mișca lămpașul și păreau că se uită la oamenii ca niște ochi ai pămîntului. Nu, nu era filonul, ci rămășițele lui, înșelătoare roiuri de cristale. „Și totuși este” — gîndi Miron, călcînd mai departe peste grămezile de andezit fulgerat.

Noaptea trecu greu. Unul dintre țărani venise cam cu chef din sat, n-avea somn, umbra pe afară și cînta. O lună întreagă și albă își revărsa lumina peste văile împădurite și bătea puternic în fereastra lui Miron. Acesta se zvîrcolea pe cetina patului, își trăgea peste cap mantaua ca să se aperse de lumină, își astupa urechile să nu-l mai audă pe țaran, dar nu putea adormi. De cîteva ori dădu să se scoale și să alerge la Bistra. Era a treia noapte fără Natalia, dar timpul căpătase dimensiuni nemăsurate. Trebuia să lege într-un fel firele rupte și nu izbutea. Era ciudat s-o știe pe Natalia la cîteva kilometri, culcată în patul lor, ascultînd bătaia apei în ziduri și greierii cîntînd în iarba din curte. Și totuși, distanța asta nu poate fi anulată acum. Trebuia să doarmă, să doarmă. Se ridică de pe patul de cetini și se uită pe fereastră. Țăranul ședea pe un pietroi, se uita la lună și cînta.

Abia spre ziuă, cuprins de frig, Miron se adînci bine în cetină și izbuti să adoarmă. Dimineața, pe cînd se spăla afară, la jgheabul care capta un izvor, se pomeni cu Nație Pamfil.

— Hai iute la vale, s-au întors de la Bistrița.

— Ce s-a întîmplat ? — întrebă Miron ridicînd capul ud.

— Nu știu, că nu mi-au spus. Toată lumea se adună la birou. Albu m-a trimis să te chem. Sint veseli amîndoi... să mă bată dumnezeu dacă pricep ceva. Haidem.

Coborîră în goană cele cîteva sute de trepte săpate în coasta muntelui. Ca în fiecare dimineață, ceața umplea pădurile, hălăduia printre molizii pleșuvi de bătrînețe și de boală. De la o cotitură a cărării se putea vedea pînă jos, spre vadul pîrului, pînă în curtea administrației. Cu toată ceața se putea desluși că acolo, pe platou, erau adunați mulți oameni. Se auzeau chiar glasurile lor care înotau prin ceață. „Ce poate fi, ce poate fi ?” — se întrebă Miron cu oarecare neliniște. Ziarele ajungeau greu la Bistra și cu întîrziere, știrile de la radio îi scăpau mai totdeauna, ieșise oarecum din tumultul care cuprinsese țara, toată existența lui era concentrată asupra lucrărilor de la Amalia. Și acum, alergînd prin pădure, trăia cu intensitate sentimentul că, de fapt, se duce în întîmpinarea unor întîmplări care veneau de mult spre el. Cei dinții oameni care-l văzură îi strigară :

— Miroane, ai avut dreptate... s-a sfîrșit...

— Ce s-a sfîrșit ?

— Minaurul... l-am răpus... Levay nu mai este director... Șteț...

Prindea din zbor vorbele aruncate de oameni, dar nu le putea lega, nu îndrăznea să le lege. Era adunat aici mai tot satul, cu femei, cu copii, cu bătrîni. Stăteau cu capetele ridicate spre cerdac și așteptau. Geologul își făcu loc prin mulțime și urcă în goană treptele. În biroul lui Levay se mai găseau Șteț Iacob, Pelion, Gavril Marian și Liviu Albu. Aveau cu toții chipurile obosite. Tăceau și-l măsurau pe Miron ca pe o arătare.

— Noroc bun, zise geologul, gîtit de emoție. De ce tăceți ? Ce s-a întîmplat ?

— Felicită-l pe noul director, vorbi foarte calm Liviu Albu, arătînd spre Iacob Șteț care, nebărbierit, cu bunda lui țărănească, numai a director nu arăta. Hai să le spunem oamenilor, adăugă Albu. Te așteptam, ca să fii de față.

Ieșiră cu toții în cerdac. Doar inginerul Levay rămase în birou într-o atitudine confuză, puțin mirat și puțin trist, ca un copil scos din joc. Gavril Marian se întorsese din ușă și-i spusese :

— Ei, ce faci dom' inginer ? Hai încoace, să nu crezi să scapi de noi așa ușor...

Levay făcu cîteva pași și se oprî în ușă. În clipa asta, Liviu Albu desfăcu o hirtie, făcu semn către oamenii să se liniștească și zise :

— Tovarășii... tovarășii... începînd de azi mina este a noastră... începînd de astăzi întreaga industrie romînească a intrat în stăpînirea poporului...

Mulțimea asculta incremenită. Nu se auzea decît vaietul pîrului și șuierul vîntului de dimineață prin cetini. Lui Miron Nichifor i se pusese un nod în gît, un tremur subțire îi pătrundea toată ființa. Se sprijinea cu mîinile de marginea cerdacului și-l căuta pe tatăl său printre oameni. Îl descoperi aproape de gura galeriei. Și bătrînul se uita la el. Fața lui arsă de vreme părea mai limpede în lumina trandafirilor a acestei dimineți. În timp ce Albu citea decretul de naționalizare, Miron cerceta chipurile oamenilor, ale acestor oameni între care venise pe lume, între care trăise, cu care împărtășise bucuriile puține și nemărginită durere a vieții de rob ai Minaurului.

Vocea subțire a lui Liviu Albu plutește în văzduhul acestei dimineți.

— Începînd de azi, directorul minei este tovarășul Șteț Iacob...

Șteț Iacob tresare și-și frămîntă buzele cu dinții. Sute de ochi îl sfredelesc, se uită la el ca și cum l-ar vedea pentru întia oară. Totuși e același Șteț Iacob, miner în vîrstă de 54 de ani, scurt și îndesat, cu mustață răsucită, pirlită de tutun, cu sprincene groase care-i cad pe ochii mici, albaștri. Și bunda care-i învețește pieptul lat e aceeași de foarte mulți ani, bătută de pulberea minereului, de soare, de vînt și de ploaie. Directorul Șteț Iacob ! Ciudată alăturare de vorbe, al căror cuprins de-abia de acum încolo se va desluși pentru oamenii din această vale.

— Azi e sărbătoare la noi, — spuse Liviu Albu. Mergem la vale, la izvor, să ne veselim acolo și să cîntăm. Duceți-vă, noi mai rămînem aici puțin să ne sfătuiem, să luăm în primire averea noastră.

NICOLAE JIANU

UN FENOMEN COSMIC DEOSEBIT

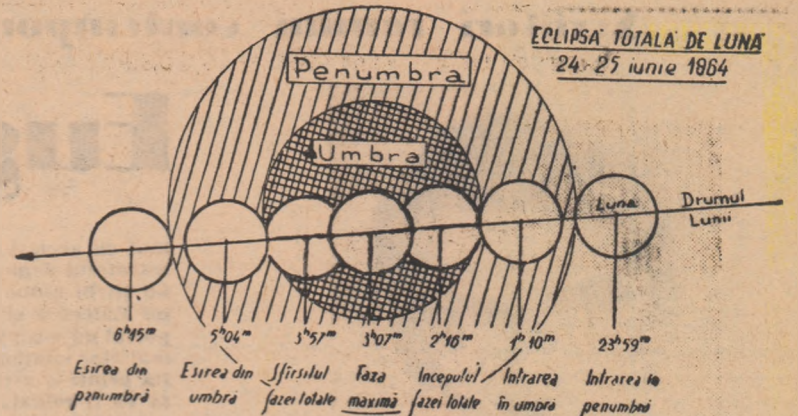
ECLIPSA DE LUNĂ

din 24-25 iunie 1964

Multe din fenomenele cosmice, studiate cu atenție în observațiile astronomice, nu sînt cunoscute de marele public decît mai rar. Acest lucru se datorește și faptului că, pentru observarea amănunțelor unor astfel de evenimente, sînt necesare instrumente, uneori foarte pretențioase.

Prin mișcarea sa în jurul Soarelui, Pămîntul poartă, în direcția opusă astrului zilei, o lungă fișie de umbră. Și Luna, ca orice corp luminat, aruncă o fișie de umbră însă mai mică decît cea a Pămîntului, dat fiind faptul că ea este cu mult mai mică decît planeta pe care o locuim.

Luna, în mișcarea ei în jurul PĂ-

eclipsă de Soare, iar în cel de-al doilea — cu o eclipsă de Lună.

Cunoscînd, pe baza calculelor foarte precise, mișcarea Lunii în jurul Pămîntului, astronomii pot calcula foarte exact și momentele producerii eclipselor. Astfel, în prezent, sînt calculate datele tuturor eclipselor ce vor avea loc pînă în anul 2200!

O eclipsă de Lună vom putea observa în noaptea de 24—25 iunie 1964. Este vorba de o eclipsă totală. Ea va avea loc după cum urmează:

Intrarea Lunii în penumbră: 24 iunie, orele 23 și 58 minute; intrarea Lunii în umbră: 25 iunie, orele 1 și 9 minute; începutul eclipsei totale: 25 iunie, orele 2 și 15 minute; sfîrșitul fazei totale: 25 iunie, orele 3 și 57 minute.

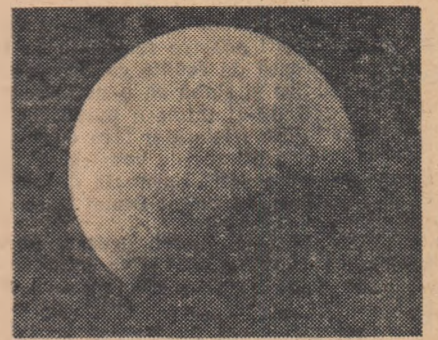
De aici încolo, ieșirea din umbră și din penumbră nu mai poate fi observată, deoarece Luna apune.

Figura nr. 2 arată mersul Lunii prin umbra și penumbra (zonă de umbră slabă) Pămîntului. Se vede că Luna va trece aproape prin centrul umbrei aruncate de planeta noastră. Va fi foarte util, ca cei ce vor observa eclipsa, fie cu ochiul liber, fie cu orice instrument optic, să noteze exact la

diferite ore culorile părții eclipsate a discului lunar.

Anul acesta nu vom putea vedea, din țara noastră, nici o eclipsă de Soare. În schimb, în afară de eclipsa de Lună despre care vorbim, vom mai putea vedea o a doua, la 19 decembrie 1964, de la orele 2 la 7 și 14 minute.

MATEI ALESCESCU
directorul Observatorului
Astronomic Popular

Fază a eclipsei de Lună de la 6—7 iulie 1963.

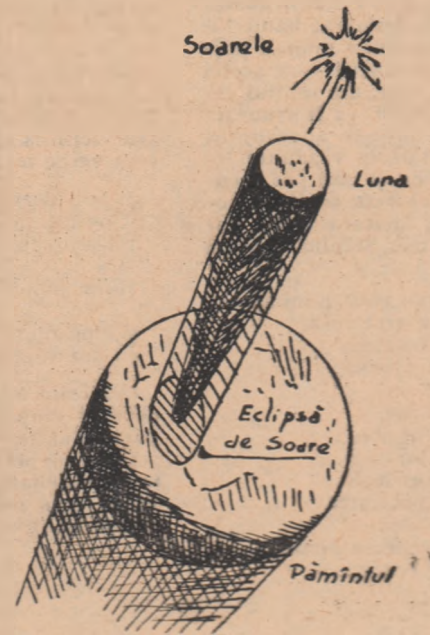
Umbră unui nor și umbra Lunii, provoacă... eclipse de Soare.

Există însă unele fenomene ce pot fi admirate și cu ochiul liber. Printre acestea se numără și eclipsa.

Citeva amintiri

Ne amintim cu toții de impresionanta eclipsă de Soare din 15 februarie 1961. La 6 iulie 1963, a putut fi observată, în bune condiții, o eclipsă parțială de Lună.

Cum se produc eclipsele?

mintului, poate ajunge uneori să ocupe unele poziții caracteristice. Astfel, ea poate trece exact între Pămînt și Soare. În acest caz, umbra Lunii va acoperi unele regiuni ale Pămîntului, tot așa după cum un nor își aruncă umbra pe Pămînt (figura 1).

Cea de a doua poziție interesantă este aceea în care Pămîntul ajunge exact între Soare și Lună. În acest caz, planeta noastră va umbri Luna, uneori chiar în totalitatea ei.

În primul caz avem de-a face cu o

sînt capabili de asemenea să mărească rezistența animalelor la infecții, intensificînd formarea de globule roșii și alte funcții importante ale organismului animalelor.

Metodă nouă de însămînțare a legumelor în sere

Agronomul sovietic Ivan Muraș a cercetat cu succes o metodă nouă industrială de însămînțare a legumelor în sere denumită aeroponică. Răsadurile obținute în paturile calde sînt așezate pe site din perlon în așa fel ca rădăcinile să atîrne în aer. O instalație automată stropește din 10 în 10 minute răsadurile cu o soluție nutritivă.

Castraveții și roșiile obținute după metoda aeroponică se coc mult mai timpuriu decît cele cultivate pe un sol cu cernoziom.

În urma unor experiențe desfășurate timp de trei ani, Ivan Muraș a cercetat compoziția cea mai favorabilă a soluției nutritive, precum și temperatura și umiditatea aerului necesare pentru plantele aeroponice.

El a obținut, pe metrul pătrat 21 kg castraveți, superiori din punct de vedere al calității și gustului, celor cultivați pe straturile hidroponice.

Răspuns la întrebările cititorilor

Plantele, la fel ca toate viețuitoarele, se hrănesc, cresc, se înmulțesc, respiră... și transpiră. Dacă însă despre respirația omului și a animalelor ne putem face seama de ușurință, urmărind mișcările cutiei toracice (coșului pieptului), la plante acest lucru nu este cu putință. Ele n-au mișcări respiratorii și nici organe speciale pentru respirație cum sînt plămîni la mamifere, bronhiile la pești etc. Și totuși plantele respiră...

Dovada că plantele respiră se poate face destul de ușor. Pentru aceasta, sub un borcan de sticlă se așază o plantă și alături o farfurioară conținînd o soluție limpede de apă de var (hidroxid de calciu). Lăsînd totul la întuneric, după 5—6 ore constatăm că apa de var s-a tulburat. Explicația este următoarea: planta stînd sub borcanul de sticlă absoarbe oxigenul (O_2) din atmosfera de sub clopot și elimină dioxidul de carbon (CO_2) care se combină cu apa de var, formînd carbonatul de calciu insolubil. Acesta face să se tulbure apa de var. Dacă se ridică clopotul dintr-o parte și introducem sub el o așchie de lemn care arde cu flacără, vedem că flacăra se stinge pentru că lipsește oxigenul (gaz care întreține arderea) acesta fiind absorbit de plantă.

Într-o atmosferă cu oxigen, plantele respiră prin toate organele și țesăturile, în tot timpul vieții lor, fără întrerupere, atît ziua cît și noaptea. Ziua însă este greu de descoperit respirația la plantele verzi, deoarece acestea, o dată cu respirația are loc și asimilația, care constă din absorbție de dioxid de carbon și eliminare de oxigen.

Rezultatele respirației plantelor se văd adeseori repede. Dacă semințele umede sînt înmagazinate într-un depozit, respirația lor poate da naștere la o cantitate de căldură ce poate ridica temperatura pînă la aprindere. Se cunoaște de asemenea aprinderea finului, neuscat bine, adunat în căpițe sau clăi etc.

Pe lângă respirația într-o atmosferă cu oxigen, se cunoaște și o respirație fără oxigen liber (O_2). Anumite plante microscopice introduse într-un me-

CUM RESPIRĂ PLANTELE

diu fără oxigen liber își modifică respirația oxigenată și în loc de apă elimină alte substanțe alături de dioxid de carbon. O astfel de respirație se numește fermentație. Un exemplu bine cunoscut este fermentarea zahărului din mustul de vin de către drojdiile (ciuperci microscopice). Această fermentare duce la producerea de alcool și eliberarea de energie care este de fapt izvorul tuturor proceselor vitale ale drojdiei. La unele plante microscopice respirația, în lipsă de oxigen, este permanentă. Astfel de plante trăiesc numai în mediile în care oxigenul lipsește.

Plantele transpiră, de asemenea. Ele elimină prin părțile lor aeriene apă sub formă de vapori. Apa pe care o elimină este curată, nu conține săruri, substanțe toxice, așa cum conține apa eliminată prin transpirația omului sau a unor animale.

Nici transpirația plantelor nu se poate sesiza așa cum se sesizează la om și animale, dar ea se poate demonstra printr-o experiență foarte simplă. Dacă se ține cîteva ore, sub un borcan de sticlă, o plantă crescută într-un ghiveci, și dacă acoperim pămîntul din ghiveci pentru a împiedica evaporarea apei, se constată că pereții borcanului se aburesc, apoi pe ei și ruiesc picături de apă. Aburirea se explică în felul următor: vaporii de apă eliminați de către frunze și tulpină prin transpirație, venind în contact cu pereții reci ai borcanului îl aburesc și apoi se condensează în picături de apă, care se scurg pe pereții borcanului.

Transpirația este pentru plante și un rău dar și un bine. Este cum s-ar spune un „rău necesar”. Este un rău pentru că atunci cînd plantele pierd prea multă apă se veștejesc. Ea este însă și necesară pentru că răcorește planta apărînd-o de supraîncălzire. Din această cauză planta vie e mai rece ca mediul. În afară de aceasta, transpirația joacă un mare rol în urcarea sevei absorbită de rădăcini în corpul plantei pînă la frunze unde este prelucrată și transformată în substanțe organice hrănitoare.

Prof. H. CHIRILEI
Institutul Agronomic „N. Bălcescu”

Magazin științific

Stimulatori vitali din... petrol

De curînd au fost descoperite noi calități surprinzătoare ale petrolului. Acesta conține o serie de substanțe biochimice valoroase cu proprietăți asemănătoare hormonilor și vitaminelor.

Una din acestea N.R.V., o sare a acizilor naftenici, obținută din deșeurile industriei petrochimice, s-a dovedit a fi un stimulator al funcțiilor vitale animale. Găinile tratate cu doze mici din acest produs dau cu zece la sută mai multe ouă decît martorii hrăniți normal. Greutatea ouălor și mai ales a gălbenușurilor a crescut cu 4—7 la sută. Administrarea în hrana cocoșilor a substanței N.R.V. a mărit sporul de creștere în greutate cu 14 la sută, exercitînd totodată o influență favorabilă asupra calității cărnii și asupra producției de pene.

Stimulatorii obținuți din petrol

R.P.R.

PESTE HOTARE

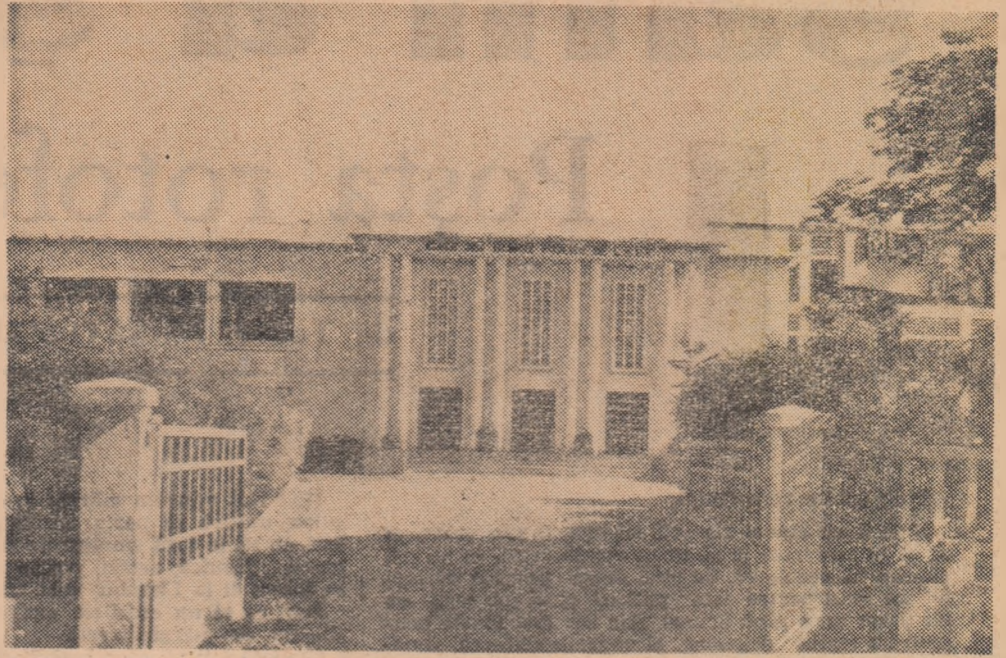
În aceste zile de vară, premergătoare mării sărbători a poporului român, interesul lumii pentru țara noastră este parcă mai mare ca oricând. În fața lucrătorilor „Institutului pentru problemele externe” din Washington și ai „Consiliului pentru relații externe” din New-York, au fost prezentate expuneri de către Gh. Gaston Marin, șeful delegației romine care a purtat tratative în S.U.A. Expunerile s-au axat pe înfăptuirile obținute de R. P. Romina în ultimii 20 de ani în dezvoltarea economică și culturală. Ele au fost ascultate cu deosebită atenție de cunoscuți economiști americani, ziariști, specialiști în domeniul relațiilor internaționale, care au pus apoi numeroase întrebări vădind toate același lucru: interesul viu față de realizările obținute de poporul român în cei 20 de ani de libertate. De altfel, acest interes îi întimpină pretutindeni pe solii poporului român. Reprezentanții noștri la „Zilele rominești” organizate în Belgia sau la Tîrgul internațional de la Padova (Italia), la Expoziția de mașini-unelte de la Paris, la Congresul Internațional al Modei de la Moscova etc., au avut ocazia să simtă interesul crescînd și aprecierile sincere ale străinătății față de realizările poporului român. Aprecierile pozitive ale presei asupra prezențelor rominești peste hotare din ultima vreme, complete de mărturiile acelor străini care au prilejul să cunoască realitățile rominești vizitîndu-ne țara, văzînd totul, nemijlocit, vin să ofere o imagine a prestigiului crescînd de care se bucură țara noastră în străinătate. Iată ce a observat, de pildă, în domeniul dezvoltării industriale, dl. Luigi Morando, coproprietar al firmei italiene „Morando”. „Am putut constata că România este o țară în plină dezvoltare economică. Am vizitat foarte multe întreprinderi rominești. Uzinele „1 Mai” din Ploiești, „Progresul” din Brăila, „Rulmentul”, „Steagul Roșu” și „Tractorul” din Brașov, cele de vagoane din Arad, precum și uzinele „23 August” și „Vulcan” din București sînt întreprinderi care pot trezi invidia țărilor occidentale atît ca structură, cit și din punct de vedere al înzestrării lor tehnice”.

Să nu uităm: această apreciere vine din partea unui industriaș dintr-o țară dezvoltată din punct de vedere industrial cum este Italia.

Și agricultura țării noastre se bucură de prețuire peste hotare. Dl. Philippe Lamour — președintele Direcției generale a companiei naționale pentru amenajarea regiunii Ronul inferior-Languedoc (Franța), referindu-se la condițiile propice în care se dezvoltă în R.P.R. lucrările de hidroameliorații, arată: „...La toate acestea se adaugă faptul că locul gospodăriilor fărîmițate și lipsite de mijloace, l-au luat marile gospodării agricole, ceea ce ușurează executarea construcțiilor și mărește eficiența lucrărilor. Aveți cadre cu o pregătire remarcabilă, desfășurați o activitate de cercetare rodnică, dezvoltați continuu mijloacele materiale”. Propunînd adîncirea colaborării între specialiștii francezi și romini în problema hidroameliorațiilor, dl. Philippe Lamour a ținut să precizeze: „După părerea mea, acum nu mai poate fi vorba de o colaborare pe bază de superioritate între Franța și România. Noi împărtășim cu toată dragostea experiența noastră și totodată învățăm din experiența rominilor”.

Experiența rominească, fie că e vorba să zicem de electrotehnică (la recenta reuniune a Comisiei Electrotehnice Internaționale care a avut loc la Aix les Bains-Franța, acad. Remus Răduleț a fost ales președinte al Comisiei pe următorii 3 ani), de arhitectură (specialiștii romini au prezentat comunicări la seminarul italo-romin de arhitectură și urbanistică — care a avut loc la Veneția-Italia), ori de chirurgie (savanți romini au împărtășit din experiența lor la cel de-al 13-lea Congres al Societății europene de chirurgie cardiovasculară desfășurat la Atena), ea este tot mai cunoscută în lume. Și în alte domenii, fie ele tehnice, științifice, culturale, sociale, România își face simțită prezența...

R. ȚIULESCU

Vedere de exterior a școlii pentru lucrări publice din Bamako, capitala Republicii Mali.

Prețul unui blid de orez

Încă mai de mult ziariștilor occidentali le plăcea să spună despre Tailanda că ar fi o vitrină a democrației occidentale în Asia de sud-est.

Dar ce se poate vedea în această vitrină? Prima impresie a celor ce vizitează Tailanda este aceea că s-ar afla într-o cazarmă. Întreprinderile și instituțiile sînt ticsite de militari care au introdus peste tot un regim cazon. Pînă și pe plantațiile de cauciuc supraveghetorii sînt ofițeri. Din bugetul anual al țării, 75 la sută se cheltuiește pentru poliție, armată și jandarmerie. Drept e că poliția și jandarmeria au treabă pînă peste cap, nu glumă. Din 1952 cînd a intrat în vigoare legea privind „stabilirea ordinii”, completată în 1958 cu decretarea stării excepționale, arestările se țin lanț. Semnificativ pentru militarismul care se întinde ca o pecingine este următorul fapt, petrecut cu cîva timp în urmă: 24 de studenți de la Institutul tehnic care s-au dus să viziteze o expoziție științifică au fost declarați rebeli și biciuiți în public.

Dar legile excepționale nu au reușit și nu reușesc să stăvilească valul nemulțumirilor populare. În nord-estul țării, unde cu ani în urmă armata a reprimat mișcarea de partizani, luptele au reizbucnit. Manifeste răspindite tot mai des la Bangkok, capitala țării, sînt semnate de „Mișcarea de eliberare a poporului thailandez”.

Cum trăiește țărănia în cazarma thailandeză? Un corespondent din Tailanda al publicației argentine „Propositos” a fost izbit de sărăcia cumplită a maselor țărănești. El a scris: „Casele țăranilor sînt de fapt niște încropiri din paie de orez și lut bătut, mereu inundate și distruse de ploaie. Așezările sînt goale. Numai blidul pentru orez și niscaiva rogojini se află înăuntru”. Ca să poată umple zilnic blidul de orez, țăranii depun o muncă istovitoare. Un ziarist filipinez, Thomas Garcia, i-a văzut trînd în apa ce le ajunge pînă-n briu, cit e ziua de lungă. „Oamenii, laolaltă cu bivoli, trag plugurile de lemn — scrie ziaristul filipinez. — Aplecați din șale, cu corpul mereu expus razelor tăioase ale soarelui, oamenii nu se îndreaptă din mijloc decît la sfîrșitul zilei. Muncă istovitoare, reumatism, tuberculoză, îmbătrînirea și ruina prematură a organismului. Iată prețul plătit de masele muncitoare de la sate pentru un blid de orez”. Despre țărani, însuși răposatul dictator, Sarit Thanarat — care în timpul vieții a strîns o avere fabuloasă — scria că „formează categoria socială cea mai năpăstuită și care însumează milioane de oameni”.

Pămîntul Tailandei ar putea să rodească mai bine. Dar în cea mai mare parte el se află în mîinile moșierilor. Aceștia preferă să lase pămîntul nelucrat decît să-l împartă țăranilor. Așa se face că terenul arabil e cultivat doar în proporție de 9,3 la sută. O familie thailandeză care reușește să aibă 1,50 ha de orezărie este considerată ca fiind „înstărită”.

Țăranii tailandezii muncesc pămînturile luate în arendă de la moșieri. Cea mai mare parte a recoltei pe care o obțin cu prețul unor eforturi supraomenești trebuie dată moșierului ca plată pentru arendă. Urmează apoi impozitele. Pentru întreținerea uriașului aparat militar și polițienesc

e nevoie de bani mulți, iar guvernul îi obține mărînd an de an impozitele.

Tocmai împotriva acestei silnicii se ridică populația țării. Sfidînd „starea excepțională”, pe strada care duce spre palatul regal și parlament s-a desfășurat recent o manifestație antigubernamentală. Demonstrația a fost împrăștiată, mulți participanți arestați, dar nemulțumirile oamenilor muncii ca și hotărîrea lor de a obține schimbări progresiste în țară n-au putut fi nici împrăștiate, nici arestate, nici nimicite. Acțiunile greviste ale muncitorilor de la minele de cositor, recenta demonstrație a studenților de la Bangkok împotriva corupției și pentru drepturi democratice arată clar că oamenii muncii nu vor să mai îndure silnicile de tot felul.

E. MARTIN

Notă

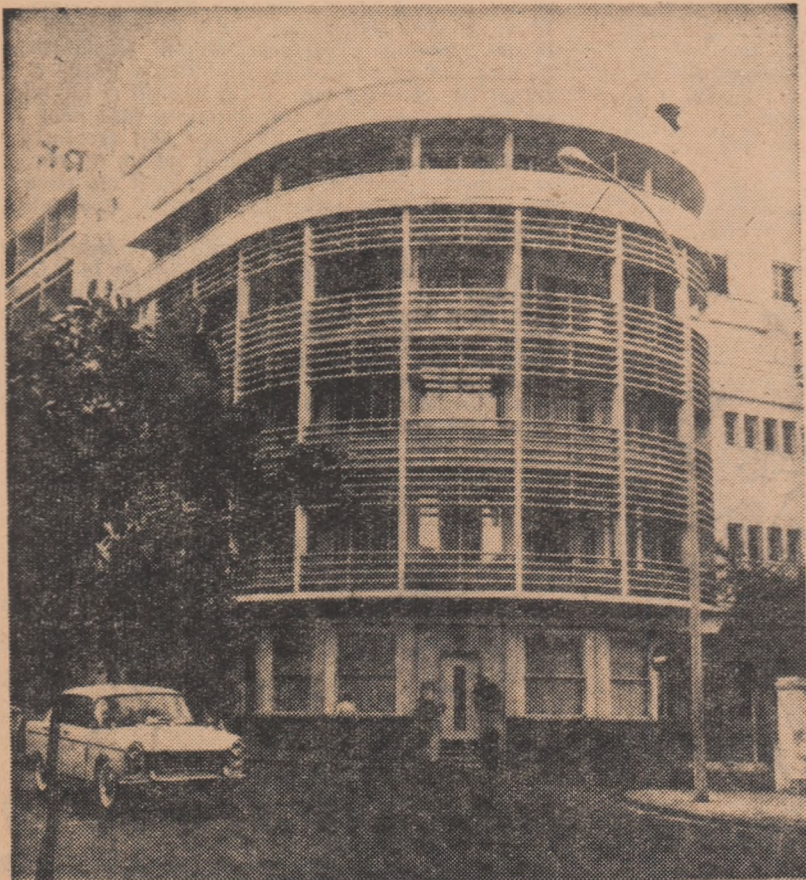
BRAȚE FURATE

La începutul acestui secol, cînd colonialismul nu simțea încă nevoia de deghizare, colonelul Ewart S. Grogan, demnitar în Kenya, scria cu cinism: „I-am furat pămîntul. Acum trebuie să-i furăm brațele. Munca forțată este corolarul faptului că i-am ocupat țara”.

Peste tot unde colonialiștii au pus piciorul, ei au introdus diferite sisteme de muncă forțată. În anul 1930, din necesitatea de a arunca praf în ochii lumii, puterile coloniale (cu excepția Portugaliei) s-au văzut nevoite să încheie o convenție cu privire la munca forțată. Dar și în zilele noastre, acolo unde colonialiștii mai au putere, furtul brațelor de muncă continuă...

Iată, de pildă, în Republica Sud-Africană, denumită „citadelă africană a rasismului”, formal munca forțată este interzisă. Dar legea dă dreptul asociațiilor de fermieri să angajeze deținuți din lagăre, condamnați la diferite pedepse. Oricare fermier alb care deține o clădire ce poate fi transformată în închisoare are dreptul să închirieze cîți deținuți poștește, după un tarif fix. Peste 30 de lagăre de deținuți au fost create de asociațiile de fermieri cu sprijinul guvernului. Deținuții trăiesc în lagăre în condiții barbare, înfricoșătoare. Subnutriția, bolile, munca peste puteri, condițiile de viață chinuitoare seceră mii de vieți ale acestor sclavi. Dar oficialitățile se îngrijesc să furnizeze mereu noi robi pentru fermierii bogăți. O greșeală cit de mică, o neatendență și ia-tă-l pe negrul sud-african „delicvent”.

„Dacă-ți uitați permisul acasă — închisoare. Dacă te duceai pînă la prăvălia din colț și-ți lăsați permisul în haină — închisoare. Dacă intrați fără el într-un closet public — închisoare...” scrie intelectualul negru Alfred Hutchinson, în cartea „Drumul spre Ghana”. În anul 1962, peste 400 000 de oameni au fost întemnițați numai pentru că au încălcat legile cu privire la permisele de circulație. Iar închisorile, în Republica Sud-Africană, constituie anticamera sclaviei.

Orașul Dakar, capitala Senegalului, este unul din cele mai vechi porturi de pe coasta de vest a continentului african și în același timp, unul din puținele centre industriale ale Africii de vest. În clișeu: marele hotel „Crucea Sudului”, exemplu de arhitectură modernă din Dakar.

satiră și umor

Poșta rotofeilor

de Tudor MUȘATESCU

Mult iubite vere Ghiță,

Bine a zis cine-a zis „cît trăiești, multe vezi”, și ai să te minunezi și să nu-ți vie să crezi, ca să mă exprim în poezie că, de cînd eram purcică de lapte, am avut partea asta poetică și să mă ierți că nu ți-am scris pînă acuma, dar am fost foarte ocupată cu statul degeaba și supraimentarea, fiindcă — după naștere — m-am anemiât puțin la cîntar, față de celelalte lăuze de rasă „Marele alb” ca și mine.

Ce să spun, scumpe vere Ghiță, mare dreptate a avut omul cînd a zis: „porc să fii, noroc să ai”, cu condiția, bineînțeles, să ai norocul să trăiești aici unde mă aflu, adică la gospodăria agricolă colectivă din comuna Limanu, regiunea Dobrogea și mai ales să ai norocul să te îngrijească tovarășul Ion Datcu care mă îngrijește pe mine.

Eu mă numesc acum Vera și am buletinul de naștere porcină nr. 78 și, — fiindcă am ținut foarte mult să-l răsplătesc — am făcut 32 de porci, într-un an că vorba tovarășului Datcu „S-a urcat scroafa-n salcie, Vero taică, și-ai început să feți mai abitir ca iepuroaicele”.

Dar nu numai eu l-am răsplătit pe tovarășul Datcu. La consfătuirea regională a îngrijitorilor frunțași de la Constanța, el a fost premiat cu un aparat de radio portativ pe care mi-l pune și mie să-mi cînte, fiindcă acuma, de cînd sînt iarăși grea, îmi place foarte mult muzica ușoară. Dar, de cîtva timp, muzica asta e atît de ușoară încît nici nu poți s-o prinzi, măcar după ureche.

Plus că unii interpreți ai ei, ori se vaită în toate melodiile, de parcă ar fi în doliu sau li s-ar fi înecat corăbiile, ori guiță să ne facă nouă concurență.

Ehe, vere Ghiță! S-au dus vremurile cînd înaintașii noștri trăiau ca vai de coada lor, îngrămădiți în cocini insalubre cum le zice tovarășul doctor veterinar al nostru și unde aveau, la un loc, și dormitorul și sufrageria și, pardon de expresie umblătoare...

Astăzi, avem apartamente curate, cu saltele pe jos neînfățate, avem sală de mese, apă limpede și proaspătă la troacă și la discreție și spații verzi, pentru plimbare, ca la filmul documentar.

S-au dus vremurile, vere Ghiță, cînd — un proverb moștenit de la strămoșii noștri romani, spunea: „Nolite mittere margaritas ante porcos”. Adică: Să nu dați mărgăritare la porci...

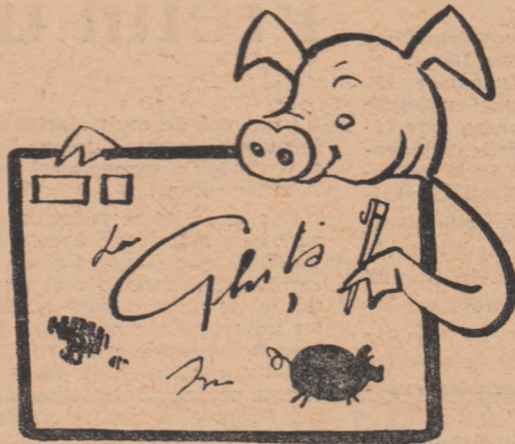
Ei bine, nouă, astăzi, ni se dau și mărgăritare... Și nu ca să le purtăm, șiraguri pe decolteu, cercei în urechi sau inele pe degetele de la picioare.

Nu! Noi mincăm mărgăritare, ca să dăm, oamenilor, untură ca perla, carne ca rubinul și mezeluri de să le sară smalțul de plăcere cînd le mîncă. Fiindcă, astăzi, porcul nu se mai îngrașă la Ignat, ci la Limanu, vere Ghiță.

Dar, ca să nu crezi că exagerez, iată cum stă chestia cu mărgăritarele.

Cred că știi tu, că mărgăritarele se scot din niște scoici. Ei bine, noi, aici, mincăm astfel de scoici, bineînțeles în afara hranei obișnuite... Le zice „mîdii” și sînt recoltate din apele lacului Limanu. După ce sînt prăjite într-un cuptor special, sînt măcinate în moara cu ciocănele și cernute apoi printr-o sită foarte deasă. Date, cum s-ar zice prim ciur și prin dirmon.

Făina astfel rezultată ni se dă, nouă, ca desert și

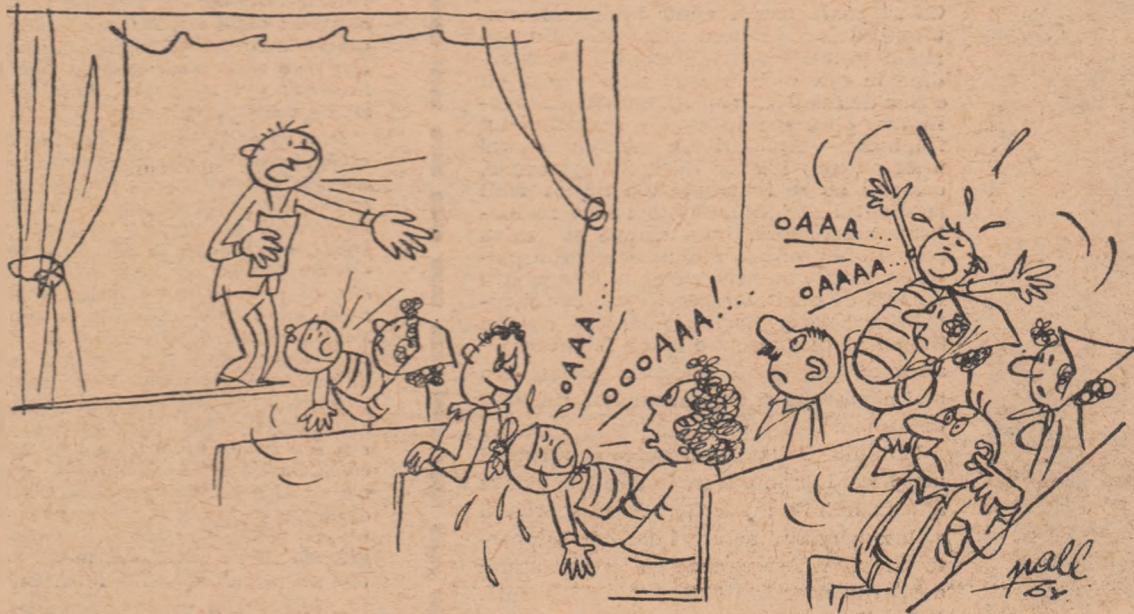

este foarte gustoasă conținînd în ea o farmacie întregă și un laborator de chimie complet...

Terminînd scrisoarea, că trebuie să mă duc la vizita medicală, doresc ca micile mele rîndulețe să te găsească în cele mai plăcute momente ale cocinii și nutresc speranța că-mi vei răspunde cît de curînd.

Cu borhot și sănătate
te sărută pe belciug a ta verișoară
VERA

La Căminul cultural din comuna Scroaștea-Roșiori, foarte multe mame vin cu copii sub un an, tulburînd buna desfășurare a spectacolelor.

— Și acum, la cererea unor spectatori, solista noastră Băjan Maria va executa un cîntec de leagăn...
Desen de T. PALL

Cronică rimată

RODICA

de ȘTEFAN TITA

„Purtînd cofița cu apă rece
Pe ai săi umeri albi, rotunșiori,
Juna Rodică voioasă trece
Pe lingă junii sămănători”.

VASILE ALECSANDRI

Juna Rodică trece prin lume,
Soarele rîde pe chipul ei,
Azi îi cunoaștem întregul nume:
Nu-i doar RODICA, e și MATEI!

Gingașă floare precum o nalbă
Și cu privirea numai vâpăi,
Ea e sportivă la POARTA ALBĂ
Și ia-nainte la cinci flăcăi.

Ageră foarte, parcă-i de gumă
Cînd se găsește pe stadion
Și orice face, nu face-n glumă,
Că e frunțasă la PENTATLON.

Cinci este cifra ce-n suflet cîntă
Cînd se-antrenează, cînd bate mingi,
Că în cinci sporturi ea se avîntă
Să fie prima la toate cinci!

— Nu-i ca pe vremuri, spune-o mătușă,
Uite, Rodica sport face-acum!
Alta întrebă ca de pe tușă:
— Unde-i cofița? Rămasă-n drum!

Juna copilă răspunde după
Ce le zîmbește — rază de stea:
— Ba nu! Cofița azi este cupă
Și cu mîndrie o voi purta!

Din carnetul
șoferului Tilică

UN COCOȘ ÎNTÎRZIAT

Cocoșul, așa după cum prea bine știm, vestește primul zorii zilei. Nimeni nu-i întoarce mecanismul, ca unui ceasornic, la 24 de ore, căci el își face singur datoria. Dar în comuna Mihail Kogălniceanu, din raionul Tulcea, am aflat de un „cocoș” cu totul întîrziat care, deși e miezul zilei, nu are cunoștință de acest eveniment și, mai ales, nu a vestit pe nimeni. Nu-i vorba de un cocoș adevărat („Gallus domesticus”) ci de tovarășul Cocoș Vasile, președintele Asociației sportive „Tractorul” care, pînă la 1 iunie a. c., nu aflase încă de existența Spartachiadei Republicane deși aceasta se apropie de... faza finală!

Dumnealui n-a mai avut nici o manifestare sportivă pe teren din ianuarie a. c. — adică de 6 luni. În schimb, cu cotizațiile stă mai bine: de cînd nu le-a încasat, sînt numai... 5 luni!

Dar la fel ca în povestea cu cocoșul care-și închipuie că dacă el nu va cînta, Soarele nu va mai răsări, Soarele Spartachiadei înaintează cu rezezi-ciune, singura eclipsă suferînd-o pe terenurile Asociației sportive „Tractorul”-Mihail Kogălniceanu. Și asta din cauză că tovarășul Cocoș Vasile a așteptat un alt cocoș care să-i fi amintit și lui, zilnic, de Spartachiadă! Ce s-ar întîmpla însă dacă fiecare cocoș ar cere un alt cocoș să-l trezească la timp, și acesta ar cere la rîndul lui un alt cocoșel, și ultimul, așîderea, alt cocoșel, încît am avea un șir nesfîrșit de cocoșei care să arunce vina unul pe altul...

Nefiînd de acord cu liniștea de pe terenurile Asociației sportive „Tractorul”, tovarășii de la U.C.F.S. regional i-au explicat dăunăzi președintelui Cocoș, fără prea multe menajamente, că „fiecare pasăre pe limba ei pierde”... sau mai clar pe „lipsa ei de activitate”. De aceea, l-au sfătuit să uite zicala că „toată pasărea își are odihna în cuibul ei” (care a fost scornită de leneși) și să țină minte că „pasărea după cîntec se cunoaște” — adică după fapte.

TILICĂ
Pt. conf. NICOLAE TĂUTU

